

EPIDEMICZNA BIEGUNKA ŚWIŃ (PED)

Epidemiczna biegunka świń – ang. Porcine Epidemic Diarrhea (PED) jest to choroba wirusowa, która występuje tylko u świń, nie jest zoonozą. W jej przebiegu stwierdza się głównie objawy kliniczne ze strony układu pokarmowego, co ma związek z tym, że obecność wirusa stwierdza się w jelitach (po 36 godzinach od momentu zakażenia). Do najczęściej obserwowanych objawów klinicznych zalicza się okresowo występującą biegunkę (tuczniaki), depresję i utratę apetytu (lochy), a u prosiąt wodnistą biegunkę. Najbardziej wrażliwe są prosięta, u których śmiertelność może dochodzić do 100 %. Padnięcia występują w mniejszym stopniu u warchlaków. Z kolei u macior i tuczniaków zazwyczaj nie są odnotowywane. Sekcyjnie stwierdza się zmiany w obrębie nabłonka błony śluzowej jelit. Jelita niejednokrotnie są rozdęte i przekrwione. Stwierdza się zniszczone kosmki jelitowe, przezroczystą błonę śluzową jelit. Przeniesienie wirusa może nastąpić wraz z przemieszczaniem świń, zanieczyszczonych środków do transportu zwierząt oraz pasz. Wirus wykazuje tendencje do szybkiego rozprzestrzeniania się. Obecnie stosowane metody utrzymywania świń na fermach sprzyjają rozwijaniu się zakażeń (głównie poprzez powiązanie wielkotowarowych ferm świń poprzez różnych dostawców paszy i zwierząt do odchowu. Należy podkreślić, że wirus występujący od lat 70-tych w Europie różni się od wirusa wykrytego w Ameryce Północnej oraz Azji, pomimo, że istnieją doniesienia naukowe, że wirusy mogą uodparniać krzyżowo świnie.

Jednocześnie, zagadnienie dotyczące epidemicznej biegunki świń było przedmiotem obrad Rady Sanitarnej - Epizootycznej w dniu 22 stycznia 2015r.. Podczas posiedzenia wskazano na duże prawdopodobieństwo, iż zakażenia wirusem epidemicznej biegunki świń (PED) występują również w Europie Wschodniej, ale podkreślono, że jest to inny typ wirusa od występującego w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Zwrócono uwagę, że opracowanie i wprowadzenie na rynek szczepionki pomogłoby w przeciwdziałaniu dalszego rozprzestrzeniania się wirusa epidemicznej biegunki świń (PED). Podkreślono,

Główny Inspektorat Weterynarii ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
tel.: (22) 623-20-88, fax.: (22) 623-14-08, e-mail: wet@wetgiw.gov.pl, www.wetgiw.gov.pl

że w Stanach Zjednoczonych dopuszczono tymczasowo stosowanie szczepionki przeciwko tej chorobie.

Rada Sanitarno – Epizootyczna w ramach działań zapobiegawczych zaleciła analizowanie sytuacji epizootycznej w rejonach państw - miejsc pochodzenia świń przywożonych do Polski w ramach handlu wewnątrzwspólnotowego, pod kątem występowania epidemicznej biegunki prosiąt, przed dokonaniem zakupu świń. Należy również skupić się na rygorystycznym przestrzeganiu zasad profilaktyki nieswoistej w gospodarstwach.

W następstwie doniesień na temat pojawienia się w Ameryce Północnej nowej koronawirusowej choroby jelitowej świń wywoływanej nowo występującymi alfakoronawirusami świń, w tym wirusem epidemicznej biegunki świń i nowym deltakoronawirusem świń w dniu 10 lipca 2014r. zostało przyjęte rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 750/2014/EU *w sprawie środków ochronnych związanych z epidemiczną biegunką świń odnośnie do warunków dotyczących zdrowia zwierząt w zakresie wprowadzania świń do Unii*. Ww. rozporządzenie wykonawcze ustanawia środki ochronne w odniesieniu do wprowadzania do Unii Europejskiej przesyłek żywych świń do celów hodowli i produkcji, pochodzących z obszarów, na których występuje choroba powodowana przez te wirusy, tak aby zapewnić wypełnienie niezbędnych gwarancji w gospodarstwie pochodzenia zwierząt oraz zapobiec wprowadzeniu choroby do Unii. Wspomniane środki ochronne miały być stosowane do dnia 12 stycznia 2015 r., ale w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa epidemicznej biegunki świń przedłużono ich obowiązywanie do końca października 2015r. Choroba ta stanowi przedmiot naukowej opinii Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) pod tytułem „*Scientific Opinion on porcine epidemic diarrhoea and emerging porcine deltacoronavirus*” sporządzonej 31 października 2014r., a następnie uzupełniona w dniu 16 stycznia 2015r. Zgodnie z niniejszą opinią, wskazującą, że zakażone zwierzęta, ich odchody, pasza i przedmioty zanieczyszczone odchodami stanowią matryce, za pośrednictwem których wirusy te są przenoszone. Od momentu przyjęcia rozporządzenia wykonawczego 750/2014/UE sytuacja epidemiologiczna w państwach trzecich (m.in. w Stanach Zjednoczonych) dotkniętych nową koronawirusową chorobą jelitową świń wywoływaną nowo występującymi

alfakoronawirusami świń, w tym wirusem epidemicznej biegunki świń i nowym deltakoronawirusem świń, nie zmieniła się pod względem ryzyka rozprzestrzenienia się tych jelitowych koronawirusów świń. W związku z powyższym w dniu 8 grudnia 2014r. przyjęte zostało rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 1306/2014/EU *zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 750/2014 poprzez przedłużenie okresu stosowania środków ochronnych w odniesieniu do epidemicznej biegunki świń* (Dz. Urz. EU L 351 z dnia 9.12.2014), które przedłużyło obowiązywanie niniejszych środków ochronnych do końca października 2015r..

Ponadto, Komisja Europejska wydała rozporządzenie (UE) 2015/9 z dnia 6 stycznia 2015 r. *zmieniające rozporządzenie (UE) nr 142/2011 w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, oraz w sprawie wykonania dyrektywy Rady 97/78/WE w odniesieniu do niektórych próbek i przedmiotów zwolnionych z kontroli weterynaryjnych na granicach w myśl tej dyrektywy* (Dz. Urz. UE L 3 z dnia 7 stycznia 2015r.), w którym ustanowiono wymóg, by pochodzące od świń krew i osocze krwi suszone rozpyłowo, sprowadzane z państw trzecich i przeznaczone do karmienia świń, było poddawane obróbce w wysokiej temperaturze, a następnie przechowywane przez określony okres w temperaturze pokojowej w celu zmniejszenia ryzyka skażenia. Obowiązek stosowania powyższych zabiegów wprowadzono, z uwagi na rozprzestrzenianie się tego wirusa spowodowane niewłaściwą obróbką cieplną lub skażeniem po obróbce cieplnej pochodzących od świń krwi i osocza krwi suszonych rozpyłowo, które są tradycyjnym składnikiem pasz dla prosiąt.

W związku z powyższym, posiadacze świń powinni dążyć do zabezpieczenia stad świń przed tą chorobą, w tym szczególności przestrzegania zasad dobrej praktyki hodowlanej i bioasekuracji w gospodarstwach, oraz zaopatrzenia się w bezpieczne pasze oraz nowe zwierzęta od pewnych i sprawdzonych dostawców. Jednocześnie, Główny Lekarz Weterynarii poleca przeprowadzenie badań w kierunku wykrycia epidemicznej biegunki Świn (PED) w stadach świń, w których zgłoszono bardzo wysokie upadki prosiąt lub

warchlaków, a objawy kliniczne lub zmiany anatomopatologiczne mogą wskazywać na wystąpienie tej choroby. Ww. zadanie powinno być finansowane zgodnie z art. 12 ust 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. o *Inspekcji Weterynaryjnej* (Dz. U. z 2010r. Nr 112 poz. 744 ze zm.)

Jednocześnie, uprzejmie informuję, że istnieje możliwość wykrycia materiału genetycznego wirusa metodą PCR w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym - Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach. Do badań należy przesłać próbki kału lub zawartości jelit (nie mniej niż 10 ml) lub jelita czczego, okrężnicy lub krętego (co najmniej 10-15 cm), w celu przebadania ich metodą PCR. Próbkę powinny być pobrane niezwłocznie (w ciągu kilku minut po padnięciu prosiąt lub warchlaków) lub nieleczonych świń, u których stwierdzono ostre objawy choroby (biegunkę) w okresie pierwszych 24 godzin od wystawienia tego objawu. Próbkę powinny zostać schłodzone (nie zamrożone) oraz przesłanie do Zakładu Chorób Świń Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach. Nie należy przysyłać do badań całych zwłok świń. Jednocześnie proszę o informowanie hodowców świń o zagrożeniu poprzez regionalne lub lokalne organizacje hodowców lub rolników, ośrodki doradztwa rolniczego, a także podczas wykonywania kontroli oraz innych czynności służbowych.

GŁÓWNY LEKARZ WETERYNARIII
Z UP. 5224
Krzysztof Lisowski
Zaokr. Główny Weterynaryjny w Puławach

Do wiadomości:

1. Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach

W załączeniu:

2. Tłumaczenie opinii naukowej Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) w sprawie epidemicznej biegunki świń i nowo pojawiającego się deltakoronawirusa świń, opublikowanej w dniu 16 stycznia 2015r., a zastępującej wcześniejszą opinię opublikowaną w dniu 31 października 2014r.

Główny Inspektorat Weterynarii ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
tel.: (22) 623-20-88, fax.: (22) 623-14-08, e-mail: wet@wetgiw.gov.pl, www.wetgiw.gov.pl